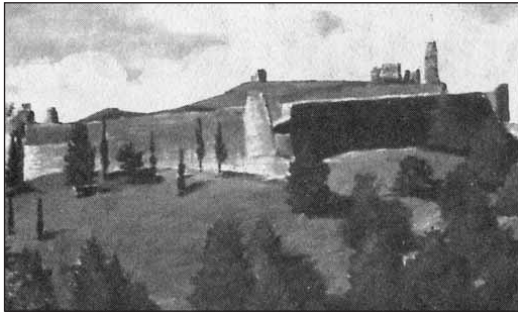

Καλό Καλοκαίρι!

ΟΜΗΡΙΑΔΕΣ

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΟΛΙΣΣΙΑΝΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «ΑΓΙΑ ΜΑΡΚΕΛΛΑ»

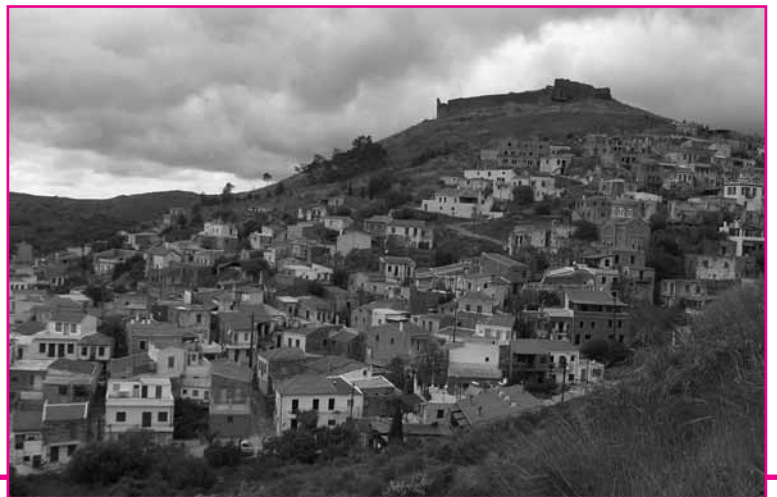
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΕΡΑΜΕΩΝ 35 ΑΘΗΝΑ 104 36 τηλ. 210-5244375 • ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' • ΦΥΛΛΟ 11 • Α' ΕΞΑΜΗΝΟ 2012 • ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

από τη δική μας
θέση...

Καλοκαιρινές διακοπές στη Βοήισσό!!

Οι καλοκαιρινές διακοπές στη Βοήισσό είναι και πάλι έφθασαν. Ευχή του συλλόγου μας είναι να γεμίσει και πάλι ο τόπος μας με παραθεριστές οι οποίοι θα ενισχύσουν την περιοχή με κάθε τρόπο. **Μην ξεχνάτε:** είναι μια καλή περίοδος να συναντηθούμε όλοι μαζί και να ανταλλάξουμε απόψεις για το μέλλον του συλλόγου μας. Ο σύλλογος πρέπει να είναι συμμετοχικός από κάθε άποψη. Μη διστάσετε να εκφράσετε την άποψή σας, με καλή πρόθεση και διάθεση γνήσιας κριτικής. Ο διάλογος και η ανταλλαγή απόψεων εξωθεί τις στειρές απόψεις και οδηγεί σε λύσεις και βήματα εποικοδομητικά. **Καλό καλοκαίρι.**

Οι εκλογές της 17ης Ιουνίου 2012 στη Χίο

Το εκλογικό αποτέλεσμα στις εκλογές της 17ης Ιουνίου 2012, έφερε στη Χίο μπροστά το κόμμα της **Νέας Δημοκρατίας** και δεύτερο το **ΠΑΣΟΚ**. Στο σύνολο:

ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ		66.089
ΨΗΦΙΣΑΝΤΕΣ	48,33%	31.943
ΑΚΥΡΑ	0,69%	222
ΛΕΥΚΑ	0,53%	170
ΣΥΝΟΛΟ ΑΚΥΡΩΝ/ ΛΕΥΚΩΝ	1,23%	392
ΕΓΚΥΡΑ	98,77%	31.551
ΑΠΟΧΗ	51,67%	34.146

Έλαβαν:

Νέα Δημοκρατία: 34,19%
 ΠΑΣΟΚ: 19,02%
 ΣΥΡΙΖΑ: 18,43%
 ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ: 7,8%
 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ: 5,77%
 ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ: 5,1%
 Κ.Κ.Ε.: 4,02%
 ΛΑΟΣ: 1,51%
 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΞΑΝΑ: 1,21%
 ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ: 1,10%

Εκλέγονται δύο βουλευτές, από την ΝΔ ο **Κων/νος Μουσουρούλης** και από το ΠΑΣΟΚ ο **Κων/νος Τριαντάφυλλος**. Ο κ. Κώστας Μου-

σουρούλης που συμμετέχει στην Κυβέρνηση έλαβε τη θέση του **Υπουργού Ναυτιλίας και Αιγαίου**.

Πιστεύουμε ότι θα βρίσκεται δίπλα μας αναφορικά με τα ζητήματα που απασχολούν τη Χίο και ότι θα μεσολαβήσει παράλληλα για καλύτερα δρομολόγια και εξυπηρέτηση στις ακτοπλοϊκές γραμμές.

Αξίζει να αναφερθεί ότι στην προηγούμενη εκλογική αναμέτρηση στις **6 Μαΐου 2012**, οι πολιτικές επιλογές των ψηφοφόρων της Χίου δεν ανέτρεψαν το πολιτικό σκηνικό των τελευταίων χρόνων, όπως συνέβη σε πολλές περιοχές της Ελλάδας, αλλά τα ποσοστά των κομμάτων ήταν πολύ διαφορετικά από τα δείγματα του παρελθόντος. Σε 66.262 εγγεγραμμένους το ποσοστό αποχής έφτασε το 50%.

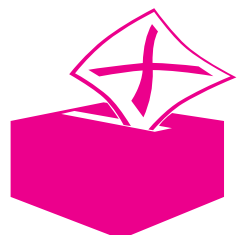
Πιο συγκεκριμένα:

Εγγεγραμμένοι 66.262
 Ψηφίσαντες 33.130
 Άκυρα 694
 Λευκά 229
 Σύνολο Άκυρων/Λευκών 923
 Έγκυρα 32.207
 Έλαβαν:

- Νέα Δημοκρατία 7.782 (24,...%)
- Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα 6.049 (18,78%)
- Σύριζα Ενωτικό Κοινωνικό Μέτωπο

3.506 (10,89%)

- Δημοκρατική Αριστερά 3.000 (9,31%)
- Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας 2.329 (7,23%)
- Ανεξάρτητοι Έλληνες 2.299 (7,14%)
- Οικολόγοι Πράσινοι 1.494 (4,64%)
- Λαϊκός Σύνδεσμος - Χρυσή Αυγή 1.348 (4,19%)
- Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός 1.076 (3,34%)
- Δράση - Φιλελεύθερη Συμμαχία 561 (1,74%)
- Δημοκρατική Συμμαχία 536 (1,66%)
- Κίνημα Δεν Πληρώνω 447 (1,39%)
- ΑΝΤ.ΑΡ.ΣΥ.Α. 376 (1,17%)
- Δημιουργία, Ξανά! 338 (1,05%)
- ΟΧΙ 268 (0,83%)
- Κοινωνική Συμφωνία 234 (0,73%)
- Ένωση Κεντρώων 167 (0,52%)

Κοινωνική Ζωή

Γάμοι

— Ο αντιπρόεδρος του συλλόγου μας και ιατρός **Χριστόφορος Μπελέγρης**, τέλεσε τους γάμους του στον Πειραιά με την **Κερασία Πέτση** τον περασμένο χειμώνα.

Ευχόμαστε η κοινή τους ζωή να είναι γεμάτη αγάπη και ευτυχία.

— Στις 25 Μαΐου 2012 ο αγαπητός συγχωριανός μας και μέλος του Δ.Σ. του συλλόγου μας οφθαλμίατρος **Γιάννης Χαλκιαδάκης** ενώθηκε με τα δεσμά του γάμου με την αγα-

πημένη του **Δήμητρα Σαλή**. Ο γάμος έγινε στον Ιερό Ναό Αγ. Μαρίας στην Εκάλη. Ακολούθησε δεξίωση στο κτήμα «Πεντελικό».

Να ζήσουν.

— Η **Σοφία Παπαθεοδώρου**, εγγονή του Νικολάου και της Ιωάννας Σιδέρη, παντρεύτηκε τον αγαπημένο της **Άγγελο Κολιό**.

Ευχόμαστε να είναι ευτυχισμένοι.

Κηδείες

— Στις 24.4.2012 προδομένος από την

καρδιά του έφυγε από κοντά μας ο **Μιχάλης Ζαρταλούδης** του Βασιλείου, τραπεζικός στην Εμπορική Τράπεζα.

— Ο **Αντώνιος Ζαρταλούδης** του Γεωργίου, σύζ. της Σοφίας Κακάνη.

— Ο **Σωτήριος Ζαρταλούδης** του Αλεξάνδρου συζ. της Μαρίας Μπελέγρη.

— Ο **Δημήτριος Θεοδώρου** του Μιχαήλ, σύζ. της Μαρίας Παπανδρέου.

Συλλυπητήρια στις οικογένειες και στους συγγενείς τους.

Εκδηλώσεις ΟΧΣΑ

Επέτειος της σφαγής της Χίου

Την Κυριακή 27 Μαΐου 2012 η ΟΧΣΑ διοργάνωσε για άλλη μια φορά επετειακή εκδήλωση αφιερωμένη στην σφαγή της Χίου το έτος 1822.

Η εκδήλωση έγινε με την αρωγή του Δήμου Καλλιθέας. Ξεκίνησε με δέηση στον Ιερό Ναό της Αγ. Βαρβάρας στην πλατεία Κύπρου στην Καλλιθέα.

Στη συνέχεια η μουσική μπάντα του Δήμου Καλλιθέας συνόδευσε κατασκευαστικά την κατάθεση στεφάνων στο Ηρώο πλυσίον του Ιερού Ναού.

Στεφάνια κατατέθηκαν από το Δήμαρχο Καλλιθέας κ. **Κώστα Ασκούνη**, εκ μέρους των Χιακών Σωματείων από τον κ. **Νίκο Ρυμική** —του συλλόγου από τα Αφροδίσια— και φυσικά από τον Πρόεδρο της Ομοσπονδίας Χιακών Σωματείων και διοργανωτή της εκδήλωσης κ. **Αργύρη Κοκκινάκη**.

Το τελευταίο μέρος της διοργάνωσης φιλοξένησε ο Δήμος Καλλιθέας στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δήμου.

Ακούστηκαν ψαλμοί αλλά και παραδοσιακά τραγούδια και μουσικά κομμάτια, υπό τους ήχους σάζι και ταμπουρά. Στο τραγουδιστικό μέρος η κ. **Τίνα Φωτεινού** —μέλος του ΔΣ της ΟΧΣΑ— μας κράτησε υπέροχη συντροφιά.

Ο ιστορικός **Μιχάλης Βαρλάς**, υπεύθυνος του τμήματος Γενεαλογίας και Προφορικής Ιστορίας του Ινστιτούτου Μείζονος Ελληνι-

σμού, κράτησε ψηλά το ενδιαφέρον του κοινού με τις αναφορές του στη θυσία των πολιτών.

Ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας κ. **Αργ. Κοκκινάκης**, τόνισε το μέγεθος της σφαγής και της σημασίας του ιστορικού αυτού γεγονότος για τη Χίο και την ιστορία της Ελλάδας γενικότερα.

Ο Δήμαρχος Καλλιθέας κ. **Κ. Ασκούνης** είπε ότι η ανθρωποθυσία των χιωτών παρακίνησε ξένες και ελληνικές δυνάμεις να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στη σκλαβιά των ελλήνων και να ενισχύσουν τον απελευθερωτικό αγώνα.

Εορτασμός της μνήμης του Αγίου Ισίδωρου

Ο Άγιος Ισίδωρος είναι ο προστάτης άγιος της Χίου. Η Ο.Χ.Σ.Α. δεν παραλείπει να τιμά τη μνήμη του αγίου κάθε χρόνο στο ομώνυμο εκκλησάκι στον Λυκαβηττό, όπως έκανε και φέτος. Η ιδιαιτερότητα του μέρους λειτουργεί κατασκευαστικά, μιας και ο Λυκαβηττός είναι ένα από τα γραφικότερα σημεία της Αθήνας.

Το μικρό μέγεθος του Ιερού Ναού δεν εμποδίζει την αθρόα προσέλευση του κόσμου.

Μετά την τελετή ακολούθησε παραδοσιακό κέρασμα.

ΟΜΗΡΙΑΔΕΣ

Εξαμηνιαία έκδοση
του Συλλόγου Βοησισιανών
Αττικής «Αγία Μαρκέλλα»
Κεραμέων 35 Αθήνα 104 36
τηλ. 210-5244375
www.volissos.gr

Εκδότης - Υπεύθυνος
σύμφωνα με το νόμο
ΜΙΧΑΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
πρόεδρος του Συλλόγου

Υπεύθυνη Σύνταξης
ΤΖΕΝΗ ΠΛΑΚΙΤΣΗ

Συντακτική Επιτροπή
ΤΖΕΝΗ ΠΛΑΚΙΤΣΗ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΛΟΥΜΗΣ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΜΠΕΛΕΓΡΗΣ

Επιμέλεια έκδοσης
ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΙΑΝΟΣ
τηλ. 210-5240739

Παραγωγή έκδοσης
ΜΕΜΦΙΣ ΑΕ
τηλ. 210-5240728 Fax: 5224556
e-mail: memfisae@otenet.gr

Την ευθύνη των δημοσιευμένων
κειμένων φέρουν οι αρθρογράφοι

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ & ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Η Γενική Συνέλευση πραγματοποιήθηκε μαζί με το κόψιμο της Πρωτοχρονιάτικης πίτας την Κυριακή 22 Ιανουαρίου 2012, στο Ξενοδοχείο St. George Lycabettus.

(Αριστερά) Ο Πρόεδρος κ. Στ. Μουτάφης στο βήμα και δίπλα του ο κ. Στ. Αγιασμάτης. (Δεξιά) Άποψη από τη Γενική Συνέλευση

Πέραν του ορισμού Προέδρου Γενικής Συνελεύσεως, της ενημέρωσης των πεπραγμένων και της Οικονομικής Κατάστασης του Συλλόγου, έγινε προβολή Video με τίτλο «Βολισσός 1956», η οποία μας γύρισε αρκετά χρόνια πίσω με εικόνες της Βολισσού και των κατοίκων της από το παρελθόν.

Στην συνέλευση ειπώθηκε από τον απερχόμενο Πρόεδρο κ. Νίκο Ζαρταλούδη ότι την προηγούμενη διετία υπήρξε σοβαρό πρόβλημα συσπείρωσης των μελών του συλλόγου. Το γεγονός αυτό προκάλεσε τη ματαίωση όλων σχεδόν των διοργανώσεων του συλλόγου λόγω χαμηλής συμμετοχής. Δεν υπήρξαν ούτε συμμετοχές για τις αρχαιρεσίες του νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Στην τραγική αυτή εικόνα και πορεία του συλλόγου —τόνισε— ο σύλλογος βρίσκεται προ των πυλών της διάλυσης. Για τον ίδιο ακριβώς λόγο στις αρχές του Δεκεμβρίου 2011, το Διοικητικό Συμβούλιο ανέλαβε πρωτοβουλία και πραγματοποιήθηκε συνάντηση στα γραφεία του συλλόγου μεταξύ μελών του Δ.Σ. και όσων διατέλεσαν Πρόεδροι του συλλόγου, με σκοπό την ενημέρωσή τους για τη δύσκολη περίοδο που διανύει ο σύλλογος στο κομμάτι της συμμετοχής των μελών τόσο στα κοινά όσο και στη διαχείρισή του.

Στη συνάντηση αυτή ακούστηκαν διάφο-

ρες απόψεις, που όμως όλες είχαν ένα κοινό παρανομαστή: τη διατήρηση και στήριξη των ιδεών και της ύπαρξης του συλλόγου μας.

Ενώπιον του κινδύνου να μείνει ακέφαλος ο σύλλογος και ως εκ τούτου ανενεργός έλαβε το λόγο ο τέως Πρόεδρος κ. Στέλιος Μουτάφης, ο οποίος πρότεινε πρώτος τον εαυτό του ως υποψήφιο για το νέο Δ.Σ. Την πρωτοβουλία αυτή ακολούθησαν και άλλοι συγχωριανοί μας, με αποτέλεσμα την ύστατη στιγμή να υπερκαλυφθούν οι υποψηφιότητες για το νέο Δ.Σ.

Το νέο Δ.Σ.

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο δημιουργήθηκε κατόπιν αυτών των προτάσεων με τη σύμφωνη προφορική γνώμη και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Μετά τη σύσταση σε σώμα το νέο Δ.Σ. διαμορφώθηκε ως εξής:

- Πρόεδρος: Οικονόμου Μιχάλης
  - Αντιπρόεδρος: Μπελεγρης Χριστόφορος
  - Γραμματέας: Πλακίτσι Τζένη
  - Ταμίας: Πλούμης Γιάννης
  - Μέλη: Μουτάφης Στέλιος, Χαλκιαδάκης Γιάννης, Φερούση Νίτσα, Νιάρχου Άρτεμις, Γιαννίρης Κώστας, Αθανασούλα Στέλλα, Αγιασμάτης Στέλιος.
- Προσωπική γνώμη της γράφουσας είναι ότι οι αρχαιρεσίες στο σύλλογο θα πρέπει να

διεξάγονται κανονικά χωρίς ενδοιασμούς και πιθανή ενδόμυχη συστολή για την έκθεση μας στην κρίση των συγχωριανών μας.

Από τη στιγμή που τα μέλη αποδέχονται τη συνέχιση της ύπαρξης του συλλόγου τούτου, καλό θα ήταν να συμβάλλουμε όλοι στο κλίμα εύρυθμης λειτουργίας του και εφαρμογής των καταστατικών του διατάξεων. Με τη συμμετοχή αφενός όλων των μελών και την κατάθεση της γνώμης μας και της κρίσης μας δια της ψηφοφορίας, θα αποφεύγονται οι επικρίσεις και πιθανές αμφισβητήσεις για τους εκπροσώπους του συλλόγου δια του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και για τις αποφάσεις και ενέργειες αυτών.

Εν κατακλείδι η συμμετοχή και η αρωγή πρέπει να προσφέρεται πανταχόθεν, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας και προσωπικών διαφωνιών. Πιθανές διαφωνίες καλό είναι να καθίστανται γνωστές δια της συμμετοχής και του διαλόγου και όχι με την απουσία και την παρασκηνιακή κριτική.

Έτσι εντείνονται αφενός οι διαφορές και αφετέρου δεν καθίστανται γνωστές οι κινήσεις του συλλόγου. Η κριτική είναι απαραίτητη δια της συμμετοχής και κατάθεσης της διαφορετικής άποψης.

ΤΖΕΝΗ ΠΛΑΚΙΤΣΗ

Η ανοιξιιάτικη εκδρομή μας

Ο σύλλογός μας διοργάνωσε διήμερη ανοιξιιάτικη εκδρομή στις 19-20.5.2012 στη Ναύπακτο.

Με πρώτο σταθμό τη Λιμνίτσα, οι εκδρομείς απόλαυσαν το ταξίδι και τα θαυμάσια μέρη που ακολούθησαν: Τερψιθέα που βρίσκεται σε υψόμετρο 750 μέτρα στους πρόποδες του Βουνού Κερασοβούνι ή Τριτσόβα, Ελάτου με το πυκνό ελατόδασος, την Άνω Χώρα. Το πρόγραμμα δεν περιορίστηκε στα ορεινά μέρη, αλλά απολαύσαμε τη φιλική, παραθαλάσσια κωμόπολη Γαλαξίδι, με το αναλλοίωτο το παραδοσιακό της χρώμα. Τέλος οι Δελφοί, το σημαντικότερο μαντείο του αρχαιοελληνικού κόσμου, αποτέλεσαν για άλλη μια φορά εκδρομικό σταθμό του προγράμματος. Οι εκδρομείς έφτασαν τους 44, οι οποίοι στο σύνολό τους έμειναν ενθουσιασμένοι από την υπέροχη εκδρομή.

Το Θέμα

Η ονομασία του σχολείου της Βολισσού σε «Μιχάλης Παπαμαύρος» και η τιμητική εκδήλωση

Το σχολείο της Βολισσού σύμφωνα με υπουργική απόφαση που δημοσιεύτηκε στις 24.3.2008 φέρει το όνομα του χιώτη παιδαγωγού «Μιχάλη Παπαμαύρου».

Το Ίδρυμα Κουγιούλη, με τη σύμφωνη γνώμη των τριών Σχολικών Συμβουλίων της Βολισσού (Γυμνασίου, Δημοτικού, Νηπιαγωγείου), αποφάσισαν για την έκδοση του συγγραφικού έργου του Μιχάλη Παπαμαύρου. Επίσης αποφασίστηκε η ανέγερση της προτομής του Μιχ. Παπαμαύρου στην αυλή του σχολείου.

Στις 4 Νοεμβρίου 2011, στην αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου, πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αφιερωμένη στο μεγάλο παιδαγωγό και συγγραφέα με τη Βολισσιανή καταγωγή.

Παρευρέθηκαν ο επίκουρος καθηγητής της Ιστορίας της εκπαίδευσης στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης και ο κ. Μάρκος Σκούφαλος διευθυντής του 11ου Δημοτικού Σχολείου Χίου, γνωστό και ως Αστική Σχολή Χίου. Στην εκδήλωση μίλησαν ο καθηγητής κ. Θανάσης Καραφίλλης και ο δ/ντης του σχολείου κ. Σωτήρης Παραδείσης.

Στο αφιέρωμα η καθηγήτρια της μουσικής του σχολείου της Βολισσού, Ευγενία Γρέντζελου ερμήνευσε τραγούδια σχετικά με την εκπαίδευση.

Όπως είπε ο Διευθυντής του σχολείου κ. Παραδείσης η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της εκπλήρωσης ενός χρέους του Γυμνασίου Βολισσού με Λυκειακές τάξεις «Μιχάλης Παπαμαύρος» απέναντι στο μεγάλο συγχωριανό μας παιδαγωγό και συγγραφέα Μιχάλη Παπαμαύρο.

Η συντοπίτισσα και παλιά απόφοιτη του σχολείου κ. Ευγενία Βορριά - Ασλανίδου, άνθρωπος της τέχνης, διάβασε κείμενα του Μιχάλη Παπαμαύρου και κείμενα για τον Μιχάλη Παπαμαύρο.

Στην εισήγησή του ο Διευθυντής του σχολείου κ. Σωτ. Παραδείσης τόνισε τις πρωτοποριακές ιδέες του του Μιχ. Παπαμαύρου, οι οποίες τον οδήγησαν στην περιθωριοποίηση, ακόμη και στην εξορία. Ένα από τα σημεία που τον έκαναν γνωστό, ξεχωριστό αλλά και καταδικασμένο, είναι η μαθητοκεντρική διδασκαλία την οποία ο ίδιος εφάρμοζε.

Ο κ. Μάρκος Σκούφαλος διάλεξε να παρουσιάσει την προσωπικότητα του Μιχ. Παπαμαύρου μέσα από την ιστορία της «εξήγησης του Ευαγγελίου». Συγκεκριμένα είπε: Όταν ο Μιχάλης Παπαμαύρος ήταν μαθητής στη Χίο, κάθε Κυριακή εξηγούσε το Ευαγγέλιο στον πατέρα του μιλώντας όμως στην καθαρεύουσα. Εκείνος έμενε εντυπωσιασμένος παρά το ότι δεν καταλάβαινε και πολλά. Γυρίζοντας ο Μ. Παπαμαύρος από τις σπουδές του στη Γερμανία, ήρθε να δει τους δικούς του.

Ο πατέρας του, του ζήτησε να εξηγήσει και πάλι το Ευαγγέλιο την Κυριακή στην εκκλησία. Αυτή τη φορά όμως το εξήγησε με λόγια απλά και σε γλώσσα απλή δημοτική. Βγαίνοντας έξω απ' την εκκλησία, άκουσε έκπληκτος τον πατέρα του να του λέει απογοητευμένος: «Δε μου έκανες τίποτα σήμε-

ρα...». Στην ερώτηση για ποιο λόγο, εκείνος απάντησε: «Τα κατάλαβα όλα, βρε παιδί μου!...».

Με αυτή την ευχάριστη ιστορία ο ομιλητής στόχευσε στην κατανόηση των αγώνων του Μ. Παπαμαύρου ενάντια στην καθαρεύουσα, την οποία θεωρούσε ως γλώσσα της άρχουσας τάξης που οδηγούσε ως επίσημος λόγος στην υποταγή του λαού, ενώ απέναντι είχε δημιουργηθεί μια γλώσσα ζωντανή, ρέουσα, και κατανοητή στο λαό: η δημοτική. Ο Κ. Σκούφαλος έφερε με την ομιλία του πιο κοντά στο κοινό τα «πιστεύω» του Μ. Παπαμαύρου και στάθηκε κυρίως στο έργο του «Σύστημα νέας παιδαγωγικής». Το έργο αυτό είναι μια υλιστική Παιδαγωγική, στηριγμένη απάνω στη μαρξιστική - λενινιστική θεωρία του Διαλεκτικού Υλισμού. Η παιδαγωγική του είναι η Παιδαγωγική που θα εξυπηρετήσει τη σοσιαλιστική κοινωνία, διότι προετοιμάζει τη σοσιαλιστική κοινωνία με ανθρώπους διαφορετικούς από κείνους που προετοιμάζει η παιδαγωγική των διάφορων αστικών κοινωνιών. Η αστική παιδαγωγική μορφώνει άτομα, δηλαδή ανθρώπους που είναι χωρισμένοι από την ανθρώπινη ομάδα, αποβλέπουν στο ατομικό τους μόνο καλό. Η σοσιαλιστική όμως αγωγή κατά την παιδαγωγική του Μ. Παπαμαύρου μορφώνει κοινωνικούς ανθρώπους, μέσα στην κοινωνία και διαμέσου της κοινωνίας. Τα λόγια αυτά και τα παράλληλα προς τα πιστεύω έργα του τον οδήγησαν πολλές φορές σε απόλυση, φυλάκιση και εξορία. Ο ομιλητής τόνισε ότι ο Μιχ. Παπαμαύρος έκανε προσωπική επιλογή του και τρόπο ζωής να βρεθεί στο πλευρό του λαού, και να συνταχθεί με τα οράματα του ΕΑΜ και του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας. Το έργο του Παπαμαύρου στέλεται δίπλα στο όραμα του Γληνού, της Ίμβριώτη, του Σωτηρίου.

Στο τέλος επισήμανε λόγια του ίδιου του παιδαγωγού αναφορικά με τη δομή της εκπαίδευσης και τη συγκρότηση του εκπαιδευτικού συστήματος:

«Η αληθινή επιστημονική Παιδαγωγική και η αληθινή ανθρωπιστική αγωγή είναι δυνατή μόνο στη σοσιαλιστική κοινωνία. Στην καπιταλιστική κοινωνία είναι αδύνατο να καλλιεργηθεί μια αληθινή ανθρωπιστική αγωγή. Γιατί η καπιταλιστική κοινωνία, ε-

ξαιτίας του είδους της παραγωγής της, όπως είδαμε, χωρίζει τους ανθρώπους σε προνομιούχους και αδικούμενους. Τους χωρίζει σε τάξεις. Και επειδή οι τάξεις αυτές είναι εκθρικές μεταξύ τους, ο ανταγωνισμός τους εμποδίζει την εφαρμογή μιας ενιαίας ανθρωπιστικής αγωγής. Για να λείψει ο ανταγωνισμός αυτός, πρέπει να λείψει ο λόγος που τον προκαλεί. Πρέπει δηλαδή να αντικατασταθεί η ατομική ιδιοκτησία των μέσων Παραγωγής από την κοινωνική τους ιδιοκτησία. Αυτό είναι το σημείο του Αρχιμήδη. Όταν αντικατασταθεί η ιδιοκτησία των παραγωγικών μέσων, τότε αυτόματα καταργούνται και οι κοινωνικές τάξεις. Τότε όμως έχουμε τη σοσιαλιστική κοινωνία. Και μόνο στην κοινωνία αυτή ο άνθρωπος μορφώνεται σαν άνθρωπος. Μόνο στην κοινωνία αυτή μπορεί να εφαρμοστεί η αληθινή επιστημονική Παιδαγωγική».

Το 2004, προτείνεται η ονοματοθεσία του σχολείου της Βολισσού σε «Μιχάλης Παπαμαύρος». Αρχικά η τότε ηγεσία του ΥΠΕΠΘ, αρνήθηκε. Μετά από επιμονή της τοπικής κοινωνίας και πολιτικών παραγόντων, όπως των τότε βουλευτών του ΚΚΕ Χουρμουζιάδη και Σκοπελίτη και του δασκάλου Σωτήρη Παραδείση, η πρόταση έγινε τελικά αποδεκτή.

Το έτος 2008 το θέμα είχε τεθεί υπόψη του τότε Διοικητικού Συμβουλίου του συλλόγου μας, για να εκφράσουμε την άποψή μας αναφορικά με την ονοματοθεσία του σχολείου. Σε σύσκεψή του το τότε Δ.Σ. είχε αποφανθεί ότι αντί για ευθεία απάντηση θα έπρεπε να αποστείλει μια επιστολή προς το Υπουργείο Παιδείας, γνωρίζοντας την ιστορία του σχολείου της Βολισσού και της απόκτησης πληρέστερης γνώσης για την περιοχή και τα γεγονότα, καθώς και για όλους αυτούς οι οποίοι συνέβαλαν στην ανέγερση του σχολείου με μοναδικό στα χρονικά τρόπο. Η ιστορία της ανέγερσης αυτού του σχολείου δεν έχει ανάλογο παράδειγμα, ούτε ποτέ υπήρξε συμμετοχή ιδιωτών για την θεμελίωσή του, οι οποίοι μάλιστα μοναδικό γνώμονα είχαν τη βελτίωση της εκπαίδευσης σε αυτό το μικρό χωριό και την ευρεία περιοχή. Θεωρώ σκόπιμο τη δημοσίευση εκ νέου του παλαιότερα δημοσιευμένου κειμένου στην εφημερίδα μας, που αφορά στην ανέγερση του σχολείου της Βολισσού, το περιεχόμενο του οποίου κατέστη γνωστό και στο Υπουργείο Παιδείας, όπως παραπάνω αναφέρω.

Το ιστορικό της ανέγερσης του σχολείου της Βολισσού

Η οθωμανική κυριαρχία αρχικά και μετέπειτα ο ιταλοτουρκικός και ο Βαλκανικός πόλεμος στέρπησαν τη Βολισσό από μια καλή και σωστή εκπαιδευτική υποδομή. Πριν τον 20ο αι. και στις αρχές του, οι ιερείς δίδασκαν στους Βολισσιανούς γραφή και ανάγνωση, λίγα μαθηματικά και φυσικά τα ιερά κείμενα. Οι διδακτικές αίθουσες ήταν διάσπαρτες στο χωριό. Ξεκινούσαν από τη θέση «Τσουμπάρι» και μεταμορ-

φώνονταν σε αίθουσες διδασκλήριου το κοινοτικό γραφείο, ο Ιερός Ναός της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος, το οίκημα του Γ. Γιαννούλου. Όπως ήταν αναμενόμενο, η μάθηση ήταν ελλιπής και ο αναλφαριθμητισμός μεγάλος.

Μετά την απελευθέρωση του νησιού το 1912, η ανάγκη ανέγερσης ενός διδασκλήριου στην Βολισσό, το οποίο θα κάλυπτε όλες τις ανάγκες μάθησης και στήριξης του ελληνισμού μετά τα χρόνια της τουρκοκρατίας, κρίθηκε επιτακτική ανάγκη. Η συμβολή των κατοίκων και των απανταχού βολισσιανών όχι μόνο ήταν σημαντική, αλλά στην κυριολεξία ανήγειρε το σχολικό συγκρότημα. Η χρηματική στήριξη πραγματοποιήθηκε από κάθε έναν βολισσιανό χωριστά, εντός και εκτός της περιοχής. Η ανέγερση προχώρησε με ατομική βοήθεια όλων των κατοίκων. Η ενίσχυση σε ηθικό, κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο δόθηκε σθεναρά από τους ίδιους τους κατοίκους και τις Αρχές της περιοχής. Αποτελεί μοναδικό παράδειγμα, που ανάλογο δε συναντάμε σε άλλο μέρος.

Μικρό ιστορικό

Πριν την απόφαση για ανέγερση σχολικού διδασκλήριου, ενοικιάζονταν διάφοροι χώροι για τη διδασκαλία των παιδιών. Η κατάσταση αυτή είχε σαν αποτέλεσμα να ξοδεύονται πολλά χρήματα χωρίς να «πιάνουν τόπο» και στην ουσία να υπάρχει σοβαρή έλλειψη τόπου και τρόπου συστηματικής διδασκαλίας. Από το ίδιο το Κράτος υπήρχε η ελπίδα ότι θα κατασκευάσει τελικά κάποιο διδασκλήριο, αλλά με το άπρακτο πέρασμα του χρόνου, συνειδητοποιήσαν οι βολισσιανοί ότι μόνο η συγκεντρώνση χρημάτων εξ ιδίων θα μπορούσε να κατασκευάσει ένα σχολείο. Για το λόγο αυτό ξεκίνησε μία επίπονη προσπάθεια συγκεντρώνσης χρημάτων προς ανέγερση διδασκλήριου. Ο γιατρός Γ. Κοκράνης πρώτος ξεκίνησε την αναζήτηση χρημάτων και κατάφερε με τη μεσολάβησή του να πείσει πρώτα τον εφοπλιστή Γεώργιο Χ' Φραγκούλη Ανδρέαδη να δωρίσει το πρώτο μεγάλο χρηματικό ποσό 15.000 χρυσών δραχμών. Καθημερινά διαπίστωναν ότι όσα χρήματα κι αν συγκεντρώνονταν για τις ανάγκες της διδασκαλίας, εξανεμιζόνταν στα έξοδα. Όλοι συνέβαλαν και με κόπο ακατάπαυστα αλλά η προσφορά τους χάνονταν χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα. Η τακτική έπρεπε να αλλάξει καθώς και τα σχέδια έπρεπε να γίνουν πιο αποφασιστικά. Μοναδική λύση να διατεθούν χρήματα όχι για τις καθημερινές ανάγκες και να αναλώνονται αλλά για κάποιο σκοπό με μόνιμο αποτέλεσμα. Κι αυτό δεν ήταν άλλο από την ανέγερση σχολικού συγκροτήματος το οποίο θα έμενε για πάντα και θα κάλυπτε όλες τις διδακτικές ανάγκες της περιοχής.

Όλη η προσπάθεια συγκεντρώνσης χρημάτων είχε κι άλλον έναν εχθρό: την υποτίμηση του νομίσματος. Όλες οι οικονομίες έχαναν την αξία τους σε σημαντικό επίπεδο. Έτσι η Σχολική Επιτροπή έλαβε την απόφαση να στραφεί προς το απόδημο κομμάτι των συμπατριωτών μας. Πρώτα ζητήθηκε βοήθεια από τους βολισσιανούς που βρίσκονταν στις Η.Π.Α., οι οποίοι ανταποκρίθηκαν άμεσα. Σειρά είχαν οι συμπατριώτες του Λονδίνου. Η αρωγή ζητήθηκε από τη «Λονδίνεια Επιτροπή», η οποία είχε ιδρυθεί το 1910 από τους Χίους οι οποίοι κατοικούσαν στο Λονδίνο, με σκοπό να ενισχύουν φιλανθρωπικούς και φιλεκπαιδευτικούς σκοπούς στην Χίο. Το κάλεσμα για βοήθεια απευθύνθηκε και στις τριγύρω κοινότητες της Αμανής, όπως Κουρούνια, Πισπιλούντα κ.λπ., οι οποίες ανταποκρίθηκαν και συγκεντρώθηκε πολύτιμο χρηματικό

ποσό. Στην προσπάθεια αυτή δεν πρέπει να παραλείψουμε τη σημαντική βοήθεια που προήλθε από την εκκλησιαστική κοινότητα της Χίου. Ενδεικτικά αναφέρουμε την προσφορά του Ι. Ναού του Αγ. Γιώργη των Βασιλικών, του Ι. Ναού Ταξίαρχη Χαλικούση, της Μονής της Αγ. Μαρκέλλας, της Μονής Μουνδών, του Ι. Ναού Αγ. Ιωάννη Μεσοχωρίτη κ.λπ.

Για την καλύτερη αποτελεσματικότητα όλων των προσπαθειών και τον εύρυθμο συντονισμό των ενεργειών, αποφασίστηκε η συγκρότηση επιτροπής διαχείρισης των θεμάτων, η οποία εκλέχθηκε από τους ίδιους τους κατοίκους της Βολισσού. Πρωτοστάτης σ' αυτήν την απόφαση και στην υλοποίηση αυτής, ήταν ο γιατρός Σωτήριος Νικολούδης. Βρισκόμαστε πια στο έτος 1924. Η Επιτροπή, σίγουρη για την πορεία του στόχου της, αν και με πολλές δυσκολίες, σκέφτηκε ότι ο τόπος που θα χτιστεί το σχολείο έπρεπε να μελετηθεί και να αναδεικνύει το έργο και το χωριό. Επιλέχθηκε λοιπόν η σημερινή θέση του σχολείου στην είσοδο της Βολισσού, στο επικλινές έδαφος το οποίο κρίθηκε κατάλληλο για να προσδώσει δυναμική στο κτίριο. Η έκταση αυτή αγοράστηκε με χρήματα των μεγάλων ευεργετών και του κράτους από την ιδιοκτήτρια Σοφία χήρα Γεωργίου Λιβανού. Στη συνέχεια κλιμάκιο του Υπουργείου Παιδείας επισκέφθηκε την περιοχή για να σχηματίσει ίδια άποψη και να καταλήξει στη μορφή και διάταξη του σχολείου. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, το σχολείο έπρεπε να καλύπτει τις ανάγκες ενός δημοτικού και ενός ημιγυμνασίου.

Ο πρώτος θεμέλιος λίθος τοποθετήθηκε το έτος 1924. Οι εργασίες σταματούσαν τους μήνες του χειμώνα και άρχιζαν ξανά την άνοιξη. Οι οικονομικές δυσκολίες δεν έλειπαν, αλλά η υπομονή, η επιμονή και η αγάπη για την περάτωση του έργου έφεραν αίσιο τέλος. Κυρίως συνέβαλε σε τούτο η Επιτροπή διαχείρισης του έργου και ο πρόεδρος αυτής γιατρός Σ. Νικολούδης. Το τέλος δεν ήρθε γρήγορα, αλλά δικαίωσε τα όνειρα όλων αυτών που πίστεψαν και μόχθησαν για την υλοποίησή του. Το έργο ολοκληρώθηκε το έτος 1932. Εν τω μεταξύ, το σχολείο λειτουργούσε κανονικά στις αίθουσες που είχαν ήδη κατασκευαστεί. Πρόσωπα της εποχής, τα οποία αποφασιστικά συνέβαλαν στην ίδρυση και ανοικοδόμηση του Διδασκλήριου της Βολισσού, ήταν ο Δήμαρχος Γ. Κοκράνης, η Λονδίνιος Επιτροπή, ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανεγέρσεως Σωτ. Νικολούδης, ο Διευθυντής του σχολείου Γεώργιος Μαδιανός κ.λπ.

Οι χορηγοί του έργου χωρίστηκαν στις κατηγορίες των μεγάλων ευεργετών, των ευεργετών και των δωρητών, ανάλογα με το ύψος της χρηματικής συνεισφοράς τους. Ένα όμως είναι βέβαιο σ' αυτό το εγχείρημα, η συμμετοχή όλων των βολισσιανών και των χιωτών, όπου κι αν βρίσκονταν, εντός και εκτός νησιού, εντός και εκτός Ελλάδος. Η ανοικοδόμηση του διδασκλήριου έγινε από τους ίδιους τους βολισσιανούς, οι οποίοι συνέβαλαν με τον προσωπικό τους κόπο ως εργάτες, τοποθετώντας πέτρα την πέτρα στην κυριολεξία για να ορθωθεί το κτίριο. Η κατασκευή του σχολείου της Βολισσού είναι έργο αποκλειστικά των βολισσιανών, όσο κανένα άλλο μεγάλο έργο. Ανήκει στους βολισσιανούς και υπάρχει για όλους. Κοσμήει την περιοχή και είναι στολίδι για τη Βολισσό, καθώς ορθώνεται μεγαλοπρεπές στην είσοδο του χωριού. Αξίζει την αγάπη μας και το σεβασμό μας, όπως κι όλοι εκείνοι που μόχθησαν για την υλοποίησή του ως αφανείς ήρωες.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Μιχάλης Παπαμάρος γεννήθηκε στη Βολισσό στις 20 Απριλίου 1891. Τέλειωσε το Δημοτικό Σχολείο στο χωριό του και το Γυμνάσιο στην πόλη της Χίου. Σπούδασε Γερμανικά στην Αθήνα και εργάστηκε στη Βολισσό ως δάσκαλος. Πήρε μέρος ως εθελοντής στον αγώνα για την απελευθέρωση της Χίου, το 1912.

Το 1913 πήγε για σπουδές στη Γερμανία όπου απέκτησε διδακτορικό δίπλωμα της Παιδαγωγικής από το Πανεπιστήμιο της Ίενας, διδακτορικό της Φιλολογίας από το Πανεπιστήμιο της Λειψίας και της Αρχαίας Φιλολογίας από το Πανεπιστήμιο του Βερολίνου.

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα υπηρέτησε μεταξύ άλλων ως καθηγητής της Παιδαγωγικής στο «Διδασκαλείο Αρρένων» Θεσσαλονίκης, Διευθυντής του «Αρσακείου» Λάρισας, Ανώτερος Επόπτης της Δημοτικής Εκπαίδευσης Ανατολικής και Δυτικής Θράκης, υποδιευθυντής στο «Μαράσλειο Διδασκαλείο», με Διευθυντή τον Αλεξ. Δελμούζο, καθηγητής στην «Παιδαγωγική Ακαδημία» του Δημ. Γληνού και το 1928 Διευθυντής στο «Διδασκαλείο Λαμίας», αλλά επτά χρόνια αργότερα απολύθηκε ξανά λόγω των πολιτικών του πεποιθήσεων.

Ήταν ο εισηγητής στη χώρα μας του «Σχολείου Εργασίας», της «Ενιαίας Συγκεντρωτικής Διδασκαλίας» και του θεσμού της «Σχολικής Κοινότητας».

Υπήρξε ένας από τους πρωτεργάτες της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και του δημοτικισμού. Ήταν μέλος του Εκπαιδευτικού Ομίλου. Επανελλημμένα διώχτηκε, απολύθηκε, φυλακίστηκε και εκτοπίστηκε για τις ιδέες του. Εργάστηκε επίσημα ως δάσκαλος έως το 1931, οπότε απολύθηκε λόγω πολιτικών φρονημάτων.

Πήρε μέρος στην Εθνική Αντίσταση και συμμετείχε στην Κυβέρνηση του Βουνού. Στο Εθνικό Συμβούλιο των Κορυθαίων εκλέχτηκε Εθνοσύμβουλος Χίου.

Το 1945 εξορίζεται στη Γυάρο κι από εκεί στέλνεται στις φυλακές Αβέρωφ. Αποφυλακίζεται το 1952. Για να ζήσει πουλούσε ο ίδιος το βιβλίο του σε εκπαιδευτικούς, επισκεπτόμενος σχολεία, οπότε και καταγγέλλθηκε για παραβίαση της νομοθεσίας. Η Χωροφυλακή Αγρινίου και η εισαγγελική Αρχή ανέλαβαν το νόμιμο έργο της ανάκρισης με ανακριτή τον Χρήστο Σαρτζετάκη. Μαζί του ανακρίθηκαν και άλλοι διακεκριμένοι πολίτες. Με την ανάκριση ο 70ντάχρονος παιδαγωγός κατηγορήθηκε για τα αδικήματα: Α) της επιδίωξης εφαρμογής ιδεών με σκοπό την ανατροπή του πολιτεύματος, Β) παράνομη έκδοση και διανομή εντύπων και παράλειψη αναγραφής της διεύθυνσης του συγγραφέα, του τυπογράφου κ.λπ.

Το 1961 δικάστηκε για το περιεχόμενο και τον τρόπο διακίνησης του βιβλίου «Σύστημα νέας Παιδαγωγικής» και φυλακίστηκε για 6 μήνες στις φυλακές Αγρινίου.

Το 1963 οργανώθηκε ειδική γιορτή προς τιμήν του από την Ακαδημία Επιστημών ΕΣΣΔ και από το Πανεπιστήμιο Λομονόσοφ της Μόσχας.

Άφησε πίσω του ένα αξιόλογο επιστημονικό και συγγραφικό έργο. Σημαντικότερα από τα έργα του είναι τα παρακάτω: «Προτάσεις για τη μεταρρύθμιση της σχολικής διοίκησης στην Ελλάδα», «Η Σχολική Κοινότητα», «J.H. Pestalozzi - Η ζωή και η δράση του» τομ. Α', «Διδακτικές αρχές του Σχολείου Εργασίας - Είκοσι γράμματα στον Έλληνα Δάσκαλο», «Ειδική Διδακτική του Σχολείου Εργασίας - Είκοσι γράμματα στον Έλληνα δάσκαλο», «Οι γονείς και τα παιδιά τους», «Σύστημα νέας Παιδαγωγικής». Συνέγραψε επίσης μεγάλο αριθμό αναγνωστικών βιβλίων για το Δημοτικό Σχολείο.

Πέθανε στις 26 Απριλίου 1963 ως άπορος στο Δημοτικό Νοσοκομείο Αθηνών, από ανακοπή καρδιάς.

Η ονομασία και η προέλευση του τσαγιού είναι κινέζικη. Ένας θρύλος λέει ότι ένας Ινδός πρίγκιπας, ο Μποντιντάρμα, ξεκίνησε να διδάξει το Βουδισμό στην Κίνα. Είχε ορκιστεί να μείνει ξαγρυπνος όσο θα διαρκούσε η αποστολή του. Σε μια στιγμή προσευχής όμως τον πήρε ο ύπνος. Όταν ξύπνησε ήταν τόσο εξοργισμένος που έκοψε τα βλέφαρά του και τα πέταξε καταγής. Εκεί φύτρωσε ένα φυτό που όταν δοκίμασε τα φύλλα, ανακάλυψε ότι πρόσφεραν ευεξία και εγρήγορση.

Έτσι λένε ότι ξεκίνησε η καλλιέργεια τσαγιού στην Κίνα.

Μια άλλη ιστορία φαίνεται πιο αληθινή από το θρύλο: Το ανακάλυψε ο αυτοκράτορας Σεν Νουνγκ το 2737 π.Χ. κατά την διάρκεια ενός ταξιδιού του. Ο θρύλος λέει πως, την ώρα που έβραζε νερό, ένα ρεύμα παρέσυρε φύλλα από κάποιο θάμνο τα οποία έπεσαν στο ξεσκέπαστο τσουκάλι. Τα φύλλα άρχισαν να βράζουν και να χρωματίζουν το νερό. Ο Σεν Νουνγκ μύρισε το άρωμα και δοκίμασε το πρώτο τσάι. Κάπως έτσι, μια μέρα του 2737 π.Χ., το τσάι ξεκίνησε το ταξίδι του στην ιστορία...

Κατά τη διάρκεια του 7ου αι. δημιουργείται ένας εμπορικός δρόμος, ο λεγόμενος «Αρχαίος δρόμος του τσαγιού και των αλόγων». Ήταν ένα δίκτυο από μονοπάτια που ένωνε τις επαρχίες της Κίνας με αυτές του Θιβέτ για την εξυπηρέτηση των εμπορικών συναλλαγών. Οι Κινέζοι τροφοδοτούσαν τους Βουδιστές μοναχούς του Θιβέτ, οι οποίοι καταλάλωναν τσάι και σε αντάλλαγμα έπαιρναν αλάτι και άλογα.

Οι αρχαιολόγοι ανακάλυψαν τα πρώτα κινεζικά σκεύη τσαγιού, τα οποία χρονολογούνται από το 206 π.Χ. και 24 μ.Χ. Κατά την περίοδο της «Δυναστείας των τριών Βασιλείων» (220 - 265 μ.Χ.), το τσάι είχε μπει για τα καλά στη ζωή των κινέζων. Τα φύλλα κοπανίζονται, γίνονται σκόνη και συμπιέζονται για να φτιαχτούν οι λεγόμενες «γαλέτες», που διευκολύνουν στη στοιβασία και μεταφορά του τσαγιού. Οι γαλέτες αυτές αποθηκεύονται σε κελάρια και με την πάροδο του χρόνου υφίστανται ζύμωση και αλλάζουν γεύση, χρώμα και άρωμα. Είναι κάτι ανάλογο με την παλαίωση του κρασιού.

Το 1391, ο Χονγκού, πρώτος αυτοκράτορας της δυναστείας των Μινγκ, εξέδωσε διάταγμα σύμφωνα με το οποίο το τσάι που απέδιδαν ως εισφορά στην αυτοκρατορία δεν θα προσφερόταν πλέον σε γαλέτες αλλά σε φύλλα. Έτσι άλλαξε ο τρόπος του τελετουργικού και έκτοτε τα φύλλα μπαίνουν κατευθείαν στο νερό. Ο τρόπος αυτός έγινε η αρχή για την ανάπτυξη ολόκληρης βιομηχανίας κατασκευής σερβιτσιών τσαγιού.

Στην Ευρώπη πρώτοι οι Πορτογάλοι έφεραν το τσάι για λογαριασμό των Ολλανδών, οι οποίοι σιγά-σιγά ξεκίνησαν μαζική εισαγωγή τσαγιού κι έτσι κυκλοφόρησε σε όλη την Ευρώπη. Το τσάι τα πρώτα χρόνια ήταν πανάκριβο. Η τιμή του έπεσε μετά το 1675. Το 1636 το τσάι φτάνει στη Γαλλία και το 1638 στη Ρωσία, ενώ το 1650 οι Αγγλία υποδέχθηκε το αγαπημένο της έκτοτε ρόφημα. Σημειωτέον ότι στην αρχή το τσάι στην Αγγλία χρησιμοποιούνταν για φαρμακευτικούς σκοπούς. Η πρώτη που το καθιέρωσε ως πρωινό ρόφημα ήταν η βασίλισσα Άννα Στιούαρτ.

Τρόποι απόλαυσης

Σε κάθε μέρος του κόσμου, ο καθένας πίνει το τσάι με το δικό του τρόπο, αλλά πάντα, όπως λέει ένα κινέζικο ρητό!: «Το τσάι πίνεται για να ξεχαστεί ο θόρυβος του κόσμου». Στη νοτιοανατολική Ασία και κυρίως στην Ινδία, είναι διάσημο το μαύρο τσάι με γάλα και μπαχαρικά, το οποίο ονομάζε-

Οι δρόμοι του τσαγιού

ται Μασάλα Τσάι. Συγκεκριμένα το μαύρο τσάι ρίχνεται σε βραστό γάλα και στη συνέχεια προστίθεται ζάχαρη και σε σκόνη αλεσμένα τα παρακάτω υλικά: πιπερόριζα (τζίντζερ), μαύρο πιπέρι, γαρίφαλο και κάρδαμο.

Στην Ιαπωνία πίνουν κυρίως πράσινο τσάι χωρίς ζάχαρη και το σερβίρουν σύμφωνα με το τελετουργικό του σάντο.

Στη Ρωσία ετοιμάζεται σε σαμοβάρι, πίνεται πολύ δυνατό και συχνά αντί για γλυκαντικό χρησιμοποιούν μαρμελάδα.

Στην Αγγλία πίνεται όλη μέρα με γάλα ή λεμόνι.

Στη Σαχάρα ετοιμάζεται σε μπρούτζινα καζάνια μαζί με φύλλα μέντας και ίσες δόσεις τσαγιού - ζάχαρης. Μεταφέρεται γρήγορα μεταξύ τσαγιέρας και ποτηριού για ν' αφρίσει.

Στην Αμερική το προτιμούν παγωμένο. Αποτελεί έμπνευση ενός εμπόρου που προσπαθούσε στον καύσωνα να προσελκύσει την πελατεία του.

Στη Χιλή πίνεται με ζεστό γάλα, ενώ το βράδυ προσθέτουν λίγο πίσκο, το τοπικό μπράντι.

Στην Ινδονησία πίνεται χτυπημένο με αυγό.

Στην Αίγυπτο προσθέτουν τριμένα φύλλα μέντας και συχνά λίγο γλυκάνισο.

Το πρόσωπο όμως που έχει συνδεθεί με το τσάι περισσότερο από κάθε άλλο, είναι ο Thomas Lipton, ένας σκωτσέζος έμπορος, που δημιούργησε την πρώτη αλυσίδα παντοπωλείων στη Σκωτία και άνοιξε το πρώτο τείλοποιείο στη Γλασκόβη το 1871. Ο Lipton χάρισε το όνομά του στην ομώνυμη μάρκα, που αποτελεί σήμερα το πιο γνωστό τσάι στον κόσμο.

Είδη τσαγιού

Το **πράσινο τσάι** παρέχει αντιοξειδωτική προστασία, βοηθά στον έλεγχο του βάρους, στο σάκχαρο, το μεταβολισμό, την καρδιά και το κυκλοφορικό, λόγω των πολυφαινόλων που περιέχει, ενώ έχει ελάχιστη περιεκτικότητα σε τείνη και καφεΐνη. Το πράσινο τσάι είναι το πιο διαδεδομένο στην ανατολική Ασία.

Το **λευκό τσάι** έχει μικρότερη περιεκτικότητα σε τείνη και καφεΐνη και είναι το πιο πλούσιο σε αντιοξειδωτικά και πολυφαινόλες. Μέχρι πρόσφατα δεν ήταν ιδιαίτερα γνωστό, σήμερα όμως αρχίζει να διαδίδεται, καθώς έρευνες δείχνουν ότι το λευκό τσάι έχει ακόμη περισσότερα οφέλη από το πράσινο τσάι λόγω της μεγαλύτερης περιεκτικότητας σε δραστικές ουσίες (πολυφαινόλες).

Το **κόκκινο τσάι** δεν περιέχει καθόλου καφεΐνη. Έχει χαμηλή συγκέντρωση σε τανίνες. Το κόκκινο τσάι τονώνει χωρίς να διεγείρει το νευρικό σύστημα, γ' αυτό προτείνεται ως αντικαταστάτης του κα-

φέ. Έχει αντιαλλεργικές και αντιβακτηριδιακές ιδιότητες και βοηθά στην καταπολέμηση της αύπνίας, της νευρικής έντασης και των πονοκεφάλων. Τέλος, το κόκκινο τσάι βοηθά το μεταβολισμό και το αδυνάτισμα, ενώ παρέχει ισχυρή αντιοξειδωτική προστασία.

Το **μαύρο τσάι** είναι το καλύτερο τονωτικό γιατί είναι πλούσιο σε αντιοξειδωτικά και περιέχει 60% λιγότερη καφεΐνη από τον καφέ. Ενδείκνυται για την καταπολέμηση της διάρροιας και περιέχει μεγαλύτερο ποσοστό σε τανίνες. Βοηθά στην κυκλοφορία του αίματος και την τόνωση της καρδιάς. Το μαύρο τσάι είναι ο πιο διαδεδομένος τύπος τσαγιού που καταναλώνεται στις δυτικές χώρες.

Η ελληνική άποψη του τσαγιού

Το παρασκευαζόμενο αφέψημα με το όνομα «Τσάι του Βουνού» παρουσιάζει πολλές ευεργετικές ιδιότητες, οι οποίες οφείλονται στα συστατικά του αιθέριου ελαίου του, όπως για παράδειγμα στα φλαβονοειδή. Το αφέψημα από το φυτό προτιμάται πολύ από τους Έλληνες, ειδικά τους χειμερινούς μήνες, λόγω της ευεργετικής του επίδρασης σε κρυολογήματα και φλεγμονές του ανώτερου αναπνευστικού συστήματος, ιδιότητες που ενισχύονται με την προσθήκη μελιού. Οι ευεργετικές επιδράσεις οφείλονται στην αντιφλεγμονώδη, βακτηριοστατική και αντιοξειδωτική δράση του. Ακόμη θεωρείται ευστόμαχο, εφιδρωτικό, τονωτικό, αντιερεθιστικό και αντιαναιμικό, διότι περιέχει σίδηρο. Ως ρόφημα είναι πολύ εύγευστο και αρωματικό, ενώ μπορεί να καταναλωθεί ζεστό ή κρύο, με ζάχαρη, μέλι ή και σκέτο. Μέχρι τώρα καλλιέργεια ειδών του φυτού γίνεται μόνο στην Ελλάδα. Οι ανθοφόροι βλαστοί ξηραίνονται, ώστε να μπορούν να διατηρηθούν για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Τσάι και spa

— Οι ευεργετικές ιδιότητες του τσαγιού εκτός από την πόση μπορούν να αξιοποιηθούν ως καλλυντικές. Π.χ. τα χρησιμοποιημένα φακελάκια πράσινου τσαγιού είναι ιδανική μάσκα για τα κουρασμένα μάτια. Τοποθετούμε δύο χρησιμοποιημένα φακελάκια στην κατάψυξη για λίγα λεπτά και στη συνέχεια τα εναποθέτουμε τα μάτια μας. Χαλαρώνουμε και ιδού η... ανανέωση!

— Ένα χαλαρωτικό αφρόλουτρο με πράσινο τσάι (ρίχνουμε 3 - 4 φακελάκια σε βραστό νερό το οποίο προσθέτουμε στην μπανιέρα), είναι η ιδανικότερη λύση για αναζωογόνηση και λάμψη της επιδερμίδας.

— Το τσάι, γνωστό για την αντιφλεγμονώδη δράση του, μπορεί να προσφέρει σημαντική ανακούφιση όταν τοποθετήσουμε κομπρέσες σε ερεθισμένο δέρμα από τον ήλιο ή τα τσιμπήματα.

— Ένα ξέβγαλμα με τσάι στα σκουρόχρωμα μαλλιά ή στα βαμμένα, προσδίδει αντίστοιχα λάμψη και απαλότητα.

— Τέλος οι κατεχίνες —τα αντιοξειδωτικά— του πράσινου κυρίως τσαγιού βοηθούν στο μεταβολισμό, αποτελούν σύμμαχο της άσκησης και της δίαιτας και βοηθούν στη διατήρηση του καλού βάρους.

Τ.Π.

Χίος 1912-2012

Εκατό χρόνια ελευθερία;

Από τις 5 μέχρι 29 Απριλίου 2012, το Ίδρυμα Κακογιάννη στην Αθήνα, φιλοξένησε μια ομαδική έκθεση Χίων καλλιτεχνών. Η έκθεση είχε ως τίτλο «Χίος 1912 - 2012 Εκατό χρόνια ελευθερία;» και αφορμή υπήρξε η επέτειος των εκατό χρόνων από την απελευθέρωση της Χίου. Η έκθεση διοργανώθηκε από την αστική μη κερδοσκοπική εταιρία πολιτιστικής δράσης «Αίθουσα Τεχνών Καλλιόπη».

Η έκθεση φιλοξένησε έργα Χίων καλλιτεχνών, όπως εκείνοι αντιλαμβάνονται το δεσμό τους με τη Χίο. Τα 100 χρόνια υπήρξαν μόνο η αφορμή, αφού ο επισκέπτης απόλαυσε τα έργα των καλλιτεχνών, χωρίς στενή σχέση με το πέρασμα των εκατό χρόνων. Η έννοια της ελευθερίας αποτέλεσε το έναυσμα για την προσωπική έκφραση του καθενός κυρίως σε θέματα καθημερινότητας. Ουσιαστικός στόχος της διοργάνωσης ήταν η επικοινωνία και σύζευξη της καλλιτεχνικής δυναμικής των συμμετεχόντων και η προσπάθεια ολοένα και μεγαλύτερης συμμετοχής αυτών και έκθεση της δουλειάς τους.

Οι 20 καλλιτέχνες που συμμετείχαν ήταν: **Κίτσα Αγγελάκου, Βασιλική Αντωνοπούλου, Κώστας Βαβυλουσάκης, Γιώργος Βαβυλουσάκης, Γιώργος Ζυμαράκης, Δημήτρης Κοιλαλούς, Μικελία Λεγάτου, Σιδερής Λοϊζος, Γιώργος Μουτσάτσος, Μαρία Μπακά, Νίκος Μπουμπάρης, Νίκος Παπαδημητρίου, Κική Περιβολάρη, Αφροδίτη Σεζένια, Αλεξάνδρα Στραβοράβδη, Αντώνης Τριανταφύλλου, Κωνσταντίνα Φόρου, Νικόλας Χατζής, Εύης Χρήστου, Σάντρα Χρήστου.** Συμμετείχε επίσης η **Φωτογραφική Λέσχη Χίου.**

Το πρόγραμμα δεν αρκέστηκε μόνο στην έκθεση ζωγραφικών πινάκων, γλυπτών, κεραμικής και φωτογραφίας. Τα έθνη ακούσματα των «**Strovili Quintet**», κινηματογραφικές προβολές αλλά και θεατρικά δρώμενα ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα της διοργάνωσης.

Η θεωρητικός τέχνης **Αθηνά Ξαρχου** γράφει: «Η ελευθερία ως νοσταλγία, αναπόληση, ενδοσκόπηση ή αντικείμενο ειρωνείας παίρνει μορφές που άπτονται του προσωπικού και του κοινωνικού, του τοπικού και του ευρύτερου, του φαντασιακού και του πραγματιστικού, η ίδια ως προϊόν μιας άλλης ελευθερίας, της εικαστικής. Και αν μια έκθεση για την ελευθερία με αφορμή έναν τόπο ξεφεύγει από το χαρακτήρα της επετειακής ανάμνησης, αυτό οφείλεται στο ότι το σημείο στίξης που ακολουθεί τον τίτλο της είναι το ερωτηματικό».

Η διοργάνωση και η επιμέλεια ανήκε στην κ. **Καλλιόπη Λιαδή** της «Αίθουσας Τεχνών Καλλιόπη». Η ίδια γράφει: «Τα έργα στην έκθεση συνθέτουν ένα μικρό σχόλιο πάνω στην ελεύθερη πορεία που ακολουθήσαμε σαν τόπος και ακολουθούμε σαν μονάδες».

Ποια είναι η «Αίθουσα Τεχνών Καλλιόπη»

Πήρε την ονομασία της από τη μούσα Καλλιόπη, προστάτιδα των Τεχνών. Η πορεία της ξεκινά από το έτος 2006. Στόχος: η ανάδειξη της ζωντανής πολιτιστικής δημιουργίας του ΒΑ Αιγαίου. Έχει παρουσιάσει εκδηλώσεις όπως ομιλίες, εκθέσεις, ζωγραφική, θεατρικά δρώμενα, κουκλοθέατρο κ.λπ. Φιλοσοφία της είναι πως η δημιουργική έκ-

φραση είναι σημαντική για την ανθρώπινη επικοινωνία και αλληλοκατανόηση. Επιδίωξη: η δημιουργία συνθηκών που ευνοούν τη δράση και τις εκδηλώσεις στο νησί της Χίου αποτρέποντας την πολιτιστική απομόνωση.

Η Αίθουσα Τεχνών Καλλιόπη τα τελευταία χρόνια έχει συνεργαστεί στενά με τη Φωτογραφική Λέσχη Χίου.

Η Φωτογραφική Λέσχη Χίου

Ξεκίνησε τη δράση της το 2009. Μέλη της είναι οι λάτρεις της φωτογραφίας, είτε επαγγελματίες είτε ερασιτέχνες. Στην έδρα της στη Χίο παρουσιάζονται εκθέσεις, προβάλλονται καλλιτέχνες, φιλοξενούνται καταξιωμένοι φωτογράφοι.

Η κ. **Καλλιόπη Λιαδή**, υπεύθυνη της διοργάνωσης, μας μίλησε για την ιδέα της διοργάνωσης και για τις αστείρευτες ιδέες και ενέργειες που κάνει μαζί με τους συνεργάτες της, για την προώθηση στο ευρύ κοινό των έργων χίων καλλιτεχνών. Η συνεχής αναζήτηση σκοπό δεν έχει μόνο την έκθεση έργων των καλλιτεχνών, αλλά και τη μετάδοση της σημασίας της τέχνης και της αξίας της τέχνης στον κόσμο. Οι προσπάθειες αυτές δουλεύονται με συλλογική εργασία και ουσιαστική συμμετοχή του κοινού στον ενστερνισμό της τέχνης και την έκφραση του ψυχιισμού.

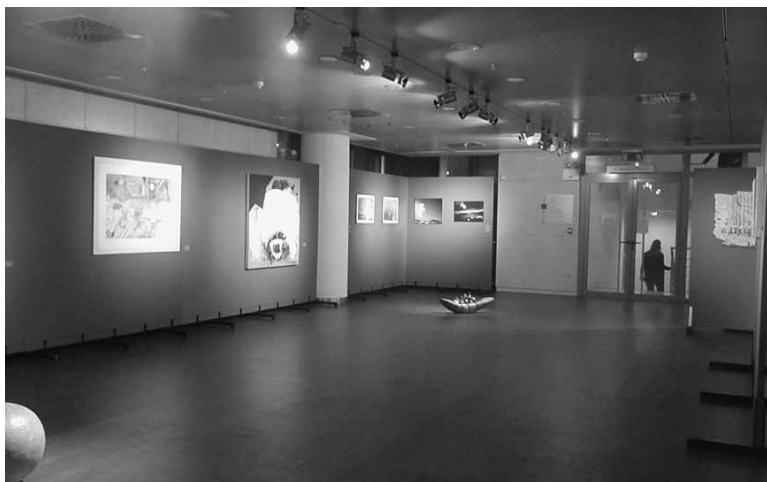
Τα προηγούμενα χρόνια η δράση της «Αίθουσας Τεχνών Καλλιόπη» είχε έδρα στη Χίο. Από εκεί ξεκινούσαν οι ιδέες και η δημιουργία. Δυο από τις εκδηλώσεις έλαβαν χώρα στο Σχολείο της Βολισσού.

Η μία πριν από ένα περίπου μήνα με θέμα «Γυναίκες του Κόσμου», ενώ τον περασμένο Νοέμβριο πραγματοποιήθηκε έκθεση φωτογραφίας. Η φωτορεπόρτερ **Μάρω Κουρή**, επισκέφθηκε την Αργεντινή και απαθανάτισε παιδιά και ενήλικες της χώρας. Οι φωτογραφίες αυτές εκτέθηκαν στο σχολείο της Βολισσού, αλλά η διοργάνωση δεν αρκέστηκε στην απλή έκθεση και παρατήρηση. Ακολούθησε θεατρικό παιχνίδι με κεντρικό θέμα και έμπνευση από τις φωτογραφίες.

Τέλος, προβλήθηκε η ταινία «Ο Ψύλλος», η οποία εξιστορεί την αληθινή ιστορία ενός παιδιού, το οποίο χωρίς κανένα εφόδιο εξέδιδε την ομώνυμη χειρόγραφη εφημερίδα, σ' ένα χωριό της ορεινής Ολυμπίας. «Ψύλλος» για το μικρό Ηλία, «είναι ένα όνειρο, ... είναι τα φτερά που με βοηθούν να πετάξω μακριά...».

Ευχαριστώ την κ. Λιαδή για τη διάθεση του χρόνου της και τις πληροφορίες που μου κατέθεσε. Της εύχομαι να είναι πάντοτε ακούραστη, με φρέσκιες ιδέες και χαμογελαστή όπως υποδεχόταν το κοινό.

T.Π.

Ο χώρος της έκθεσης

Η διοργανώτρια κ. Καλλιόπη Λιαδή

Κατασκευή αγκυροβολίου τουριστικών σκαφών στα Λημνιά

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση ανακοίνωσε το Μάρτιο 2012, ο Δήμαρχος Χίου **Πολύδωρος Λαμπρινούδης** την εγκατάσταση του εργολάβου για την κατασκευή του έργου «Αγκυροβολίου Τουριστικών σκαφών στα Λημνιά». Ο Δήμος Χίου έχει υπογράψει Προγραμματική Σύμβαση με το ΕΟΤ για το συγκεκριμένο έργο με χρόνο παράδοσης το 1,5 έτος και συγκεκριμένα σε 18 μήνες. Ο Δήμαρχος Χίου δεν παρέλειψε να κάνει αναφορά και στους προηγούμενους Δημάρχους της περιοχής που

είχαν καταβάλει πολύχρονες προσπάθειες για την εκπόνηση των διαφόρων μελετών.

Η σύμβαση που υπογράφηκε μεταξύ της κατασκευαστικής εταιρίας και του Δήμου Χίου «Καταφύγιο τουριστικών σκαφών στη Βολισσό Ν. Χίου», εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο του ΕΟΤ, και εν συνεχεία υπογράφηκε και από τον υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού Παύλο Γερούλανο, οπότε είναι πλέον έτοιμη για υλοποίηση. Το έργο είχε αρχικό προϋπολογισμό, περίπου 3,4 εκατ. ευρώ και δόθηκε στην εταιρία Αρχιμήδης ΑΕ με έκπτωση 35,7%. Η χρηματοδότησή του, προέρχεται από το ΕΣΠΑ και προβλέπει καταφύγιο δυναμικότητας 50 τουριστικών σκαφών, στα Λημνιά της Βολισσού και συμπεριλαμβάνει και λιμενικά έργα χερσαίας ζώνης.

Η εγκατάσταση της αναδόχου εταιρίας «Αρχιμήδης Α.Ε.» για το έργο «Καταφύγιο τουριστικών σκαφών στη Βολισσό Ν. Χίου» στα Λημνιά της Βολισσού, έγινε παρουσία του προϊσταμένου του έργου από τον ΕΟΤ, κ. Ασπραδάκη, του Δημάρχου Χίου κ. Λαμπρινούδη, του εκπροσώπου της αναδόχου εταιρίας Αρχιμήδης ΑΤΕ, του Αντιδημάρχου κ. Χρίτη, του δημοτικού συμβούλου κ. Παντελή Ξυδιά και υπηρεσιακών παραγόντων της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου. Με την ολοκλήρωσή του το έργο θα παραδοθεί για χρήση στο Δήμο Χίου.

Σας περιμένουμε
κι αυτό το καλοκαίρι
στην Βολισσό μας!

Ραντεβού με...
μια άγνωστη

19
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΑΝΗ

Γνωρίστε κι εσύ τις ομορφιές της βορειοδυτικής Χίου
το διήμερο 10-11 Απριλίου

Το πρόγραμμα

Σάββατο 10 Απριλίου
10.00: Έναρξη της εκδήλωσης με την παρουσίαση της Α.Ε. Βολισσού
11.00: Επίσκεψη σε κέντρα της πόλης με

Κυριακή 11 Απριλίου
10.00: Αποκλιση με Δ/κη Μαρία Αρμάκου - Βόλα Αρμάκου
11.00: Επίσκεψη στη Βολισσό με Δ/κη Α.Ε. Βολισσού
12.00: Δείπνο με την ομάδα Αρμάκου με Δ/κη Α.Ε. Βολισσού
14.00: Επίσκεψη με τη συνοδεία Τασούλα - Βολιά

ΤΙΜΗ ΚΑΤ' ΑΤΟΜΟ 25€
Τα εισιτήρια είναι διαθέσιμα στο
www.amani19.com
Αδειούχος οργανισμός με Α.Ε.
9 Αρμάκου οδού Α.Ε. ΒΟΛΙΣΣΟΣ
Διεύθυνση ΑΡΜΑΝ19

www.amani19.com

Πρόσκληση & πρόκληση

Πέρυσι το καλοκαίρι είδαμε να τριγυρνούν στη περιοχή της Βολισσού τέσσερις συμπαθητικές κοπέλες τις οποίες αναγνώριζες ότι δεν ήταν ελληνίδες. Αρχικά με σύνεση και εγκράτεια για το τι θα συναντήσουν σ' ένα απομακρυσμένο χωριό. Στη συνέχεια αγάπησαν το μέρος και την Ελλάδα.

Επρόκειτο για ένα πρόγραμμα συνεργασίας αλλοδαπών φοιτητριών με σκοπό τη γνωριμία με άλλες χώρες και εκπαίδευση μέσω της εργασίας.

Στο τέλος του καλοκαιριού συνάντησα την Aiesec στο τρίστρατο πηγαίνοντας για Λημνιά. Εκεί στεκόταν σ' ένα τουριστικό κiosk, έτοιμη να εξυπηρετήσει κάθε περαστικό τουρίστα αναφορικά με τα καταλύματα, τα εστιατόρια και γενικά να δώσει κάθε χρήσιμη πληροφορία για την περιοχή.

Το πρόγραμμα υποστηρίχθηκε από την «Κίνηση των 19» και φιλοξενήθηκαν στη Βολισσό για 3 μήνες τέσσερα κορίτσια από την Πολωνία, το Χονγκ Κονγκ, τη Σλοβακία και τον Καναδά.

Η εμπειρία αποδείχθηκε εκπληκτική για τις τέσσερις φοιτήτριες οι οποίες με πολύ βαριά καρδιά αναγκάστηκαν να αφήσουν τη Βολισσό και το καλοκαίρι στην Ελλάδα και να ξαναγυρίσουν στον τόπο τους.

Ευχόμαστε να ξαναδούμε στον τόπο μας τέτοια πρωτοβουλία.